

ZANGER KRIS DE BRUYNE OVER DE EUTHANASIE VAN ZIJN MOEDER

'Moeder is zo mooi gestorven'

10/10/2013 | Veerle Beel

'Jongen, gij gaat dat voor mij regelen.' Of hoe een hoogbejaarde moeder levensmoe is op zoek gaat naar een goede dood, en hoe de zanger Kris De Bruyne zijn moeder daarin heeft begeleid.

Kris De Bruyne: 'Het is het mooiste geschenk dat ik mijn moeder bij leven kon geven.' Bart Dewaele

'Moeder, ik kán dat niet doen, dat is iets wat je zelf moet regelen.' Het gesprek speelt zich af ergens eind 2010 of begin 2011, zo'n anderhalf jaar voor de dood van Gabriella Van Broeck, toen 97. Zij is de moeder van zeven kinderen, onder wie de Vlaamse zanger Kris De Bruyne, nu 63.

'Ik heb het onderwerp niet bij haar aangebracht', zegt de zanger. 'Dat was mijn taak niet. Zij begon er zelf over: ik wil euthanasie. Ik heb haar geantwoord dat het een mooi verlangen was. En toen zei ze: gij gaat dat voor mij regelen, jongen. Want gij zijt jong, gij kunt dat.' Maar zo gaat dat natuurlijk niet. De wetgeving bepaalt dat alleen de persoon zelf om euthanasie kan vragen, en maar goed ook. Toen ik zover was, heb ik goed begrepen waarom: je kunt iemand met zo'n spuitje in tien minuten dood krijg

met een glimlach om haar mond.'

Was uw moeder zwaar ziek?

'Nee, op het moment dat ze er voor het eerst over begon, was ze zelfs nog heel goed. Mijn vrouw Lieve en ik gingen wel vaker op bezoek, omdat we dikwijls eten brachten. Ze was natuurlijk erg oud. Maar ze was zelfs nog met de auto! Ze ging ook te voet naar de markt en ze had een steile trap in huis, die ze toch elke dag op en af ging. Mijn moeder was een sterke vrouw. Ze had last van slijtage-artritis en ze hoorde niet meer goed, maar ze was niet zwaar ziek. Ze had wel veel verdriet.'

Hebt u de neiging niet moeten onderdrukken om te zeggen: blijf toch nog een beetje, voor ons?

'Nee, want ik kende haar verdriet. Twee van mijn broers zijn jong gestorven, in minder dan twee jaar tijd. Wat is er erger voor een moeder dan haar kinderen te moeten zien vertrekken? Dat kan en mag natuurlijk dat zou verboden moeten worden, het is anachronistisch. Wij hebben daar allemaal onder geleden, maar zij toch het meest. Hoe ouder ze werd, hoe zwaarder het woog. Twintig jaar later stapte mijn jongste broer Lieven uit het leven. Dat was een mokerslag, die haar verdriet exponentieel deed toenemen.'

'Het verlorene begon zwaarder te wegen dan het leven dat nog voor haar lag. Fysiek had ze er nog tien jaar kunnen bijdoen, maar ze wilde niet meer.'

Waarom vroeg ze het aan u?

'Door omstandigheden is ze de jongste jaren ook het contact verloren met twee dochters en een schoondochter. Feit is dat mijn vrouw en ik haar het meest nabij waren, waardoor ze op ons aangeweesd was. We zaten als het ware met elkaar opgescheept.'

En dus bent u zich in het onderwerp gaan verdiepen.

'Ik was en ben nog steeds geen expert in euthanasie. Ik ben daar veel over beginnen lezen. Zij deed dat zelf ook. Ze las nog veel. Ze volgde het debat over euthanasie in de media. In het anderhalve jaar tussen het ogenblik dat ze haar wens uitsprak en haar overlijden knipte ze alle artikels over euthanasie uit, zowel van voor- als tegenstanders. Bij elk bezoek kwam het onderwerp ter sprake. Zij gebod, en ik werkte onder haar gezag, leiding en toezicht.'

'Het duurde lang voor de huisarts haar vraag echt beluisterde. Naar eigen zeggen heeft ze nooit echt goed gesprek met hem erover gehad. Toen het maar bleef aanslepen, ben ik op een dag naar zijn kabinetskamer gereden om uitleg te vragen. Hij was eerlijk en gaf toe dat hij haar nog veel te goed vond, zowel fysiek als mentaal. En ze had toch nog kinderen en kleinkinderen en achterkleinkinderen om voor te leven...'

'Nee, ik wil naar die man geen steen werpen. Hij was al vele jaren haar huisarts. Ik begreep in het begin zijn standpunt wel. Maar als hij het zelf niet wilde doen, had hij sneller moeten doorverwijzen.'

Ten slotte kwam het proces toch in een stroomversnelling terecht.

'Zij had toen haar auto verkocht omdat ze niet meer kon rijden. We waren al weer maanden verder. Ze was ook een paar keer gevallen. Niet dat ze een hoopje ellende was, verre van. Mijn moeder is altijd een trotse dame gebleven, die graag goed voor de dag kwam en hechtte aan haar onafhankelijkheid.'

'Zo heeft de neuropsychiater Peter Paul De Deyn haar ook ontmoet, toen hij als derde arts bij het proces betrokken werd. Hij was weliswaar de eerste die een advies formuleerde, maar de andere twee artsen werden toen gevolgd: dat is de omgekeerde wereld, in feite.'

U hebt zelf met professor De Deyn gebeld.

'Ik heb om te beginnen met professor Wim Distelmans gebeld, om te vragen hoe ik mijn moeder kon helpen, omdat ze geen gehoor leek te vinden. Hij verwees mij door naar zijn rechterhand bij de organisatie Leif, die mij in contact bracht met professor De Deyn. Een fantastische man, die meteen een datum prikte om mijn moeder bij haar thuis in Mortsel te bezoeken. Op 21 januari 2012 was het zover. Zij had zich opgekleed voor dat bezoek, en ze hebben een paar uur met elkaar zitten praten.'

Was u daarbij?

'Ik kon spijtig genoeg niet. Mijn vrouw Lieve was erbij. Volgens haar verliep het gesprek heel sereen. Dit staat ook zo in het verslag van professor De Deyn: dat mijn moeder haar verlangen om te sterven nuchter, zakelijk en niet-pathetisch verwoord heeft en met voldoende gefundeerde argumenten onderbouwd. Haar psychisch lijden was ondraaglijk, zo oordeelde hij, en wij konden daar voor tweehonderd procent inkomen.'

Van toen af ging het snel.

lippen. Zodra de beslissing gevallen was, viel er een last van haar en onze schouders. We zijn veel san geweest in die weken, en er waren ontroerende momenten bij, maar er is niet gehuild. Zij was zo blij, was bijna in feeststemming: eindelijk had ze weer iets om naar uit te kijken.'

Net voor ze gaat sterven, stelt ze u een vraag waar u van opkijkt: ze wil van u weten of u toch ook gelooft dat ze haar overleden zonen zal terugzien.

'Het verraste mij omdat ik ervan uitging dat ze komaf had gemaakt met het geloof en het zondebesef waarin ze was grootgebracht. En ineens stelt ze die vraag: jij gelooft dat toch ook? Ik heb gezegd: als dat gelooft, moeder, dan zal dat zo zijn. Ik had moeten zeggen: natuurlijk, moeder!'

Hoe kijkt u op haar overlijden terug?

'Het is het mooiste geschenk dat ik mijn moeder bij leven kon geven. Zij die mij het leven heeft gegeven. Ik zie daar geen contrast in. Voor mij klopt dat. Ze verlangde er zo naar.'

Het heeft lang geduurd voor haar wens ingewilligd werd, maar het heeft u misschien dicht bij elkaar gebracht?

'Dat anderhalf jaar was verloren tijd, alleen maar omdat de twee eerste artsen hun verantwoordelijkheid niet durfden te nemen. Ze gaven geen enkel advies, niet schriftelijk en niet mondeling. Nabeschouwe kun je inderdaad zeggen dat we er door die lange aanloop helemaal klaar voor waren, waardoor het einde harmonieus kon verlopen. Zeker in die laatste weken draaide het tussen ons alleen nog om liefc respect.'